

”Det var ett inferno med 70 meter höga flammor - dubbelt så höga som träden.

Ett år efter bränderna

Green Hills State Forest ligger i New South Wales, fotot visar en förstörd tallplantage.
FOTO FCNSW.

Det har gått ett år sedan de katastrofala bränderna som förstörde Australiens skogar. Skogseko har besökt ett ärrat landskap – där naturen sakta återvänder till en osäker framtid. TEXT & FOTO JOHAN AUGUSTIN

Regnet har verkligen räddat oss denna gång, säger Bill Grüner.

Det är början av januari och det har regnat oavbrutet i två veckor i den lilla byn Mount Tomah i delstaten New South Wales. Om det inte vore för att årets väderfenomen La Niña har dränkt stora delar av Australiens östkust i regnmassor – så hade årets ”bush fire season” sannolikt medfört nya skogsbränder.

Mount Tomah ligger i Blue Mountains, väster om Sydney. Bergen har fått sitt namn från det blå dis, som bildas när eukalyptusträdens olja avdunstar. Skogarna består mestadels av över hundra arter av eukalyptus, vilket också gett området status som världsarv. Det har gått ett år sedan en av landets genom historiens värsta skogsbränder, som har fått namnet Black Summer, svepte fram genom Mount Tomah och förstörde största delen av Blue Mountains nationalpark som täcker omkring 2 700 kvadratkilometer.

BILL GRÜNER och sambon Sarah Keighery äger 32 hektar skogsmark alldeles intill nationalparken. Eftersom de hade rensat bort allt brännbart material i trädgården och installerat sprinklers på hustaket någon dag innan branden nådde området, så klarade sig huset från skador. Men skogen är förstörd för lång tid framöver.

– Det var ett inferno med 70 meter höga flammor – dubbelt så höga som träden, säger Bill och sammanfattar läget:

– Det är för tidigt att säga vad som kommer hända med skogen i det långa loppet.

Paret tar sig försiktigt fram på en skogsväg, som nu håller på att växa igen av ogräs och sly, och där nya eukalyptusskott tränger upp ur jorden. De svarta trädstammarna som kantar vägen är även de täckta av gröna skott och små grenar som skjuter ut cirka halvvägs upp på stammarna. Bill förklarar att några träd kommer överleva, medan många är döda och utgör en risk när de faller över vägen.

De kommer inte att återplantera sin mark, ”eftersom skogen ska få ha sin gång”.

– Det kan ta hundra år för skogen att bli normal igen, säger Bill och förklarar samtidigt att skogsbränder vanligtvis inte når över 300 meter över havet, men förra årets kraftfulla bränder slog ut Mount Tomahs skogar som ligger på 1 000 meter över havet.

Innan bränderna hade Bill och Sarah tänkt sätta igång en turistverksamhet, som går ut på att visa upp skogens eldflugor. Bill berättar att insekterna behöver inhemska grässorter – som nu är borta, och med dem miljontals flugor. I skogen som tidigare var rik på vombater, kängurur och vallabyer, syns nu enbart fjärilar och andra insekter till.

– Jag begravde många djur efter branden, säger Sarah som köper in fågelmat i stora säckar, och parets gård har därigenom blivit en oas där olika fågelarter samlas för att äta.

LITE LÄNGRE BORT driver Lionel Buckett en stugby bland bergen. Han har på egen hand byggt trästugor, där de flesta klarade sig utan skador, eftersom byggmaterialet utgörs av tålig ”ironbark” – djupt färad mörk eukalyptus-bark. Lionel Buckett berättar att eukalyptusskogen är ”gjord för att brinna och den kommer alltid tillbaka”.

Skogsbränder är vanligt förekommande under de australiensiska somrarna (när det är vinter i Sverige) och de är en del i de naturliga cyklerna. Men klimatförändringarna leder emellertid till ökade temperaturer och utbredd torka, samtidigt som kontrollerade bränder på många håll avstannat, framför allt i nationalparkerna – vilket innebär att det finns mycket brännbar undervegetation. Aboriginerna har i urminnes tider kontrollerat landskapet med så kallade kulturella bränder – där man kontrollerat bränner skogsområden – och därmed förhindrat stora bränder från att sprida sig.

På vintrarna bränner Lionel Buckett själv av sina marker.

– Vi behöver fler kontrollerade bränder för att hålla skogarna i schack, anser han.

Beräkningar av vad Black Summer har kostat landet är fortfarande inte färdigställda, men hittills uppgår kostnaderna till 800 miljarder kronor.

Sammanlagt förstördes 8,3 miljoner hektar naturskog, (där en fjärdedel används för timmer) och 130 000 hektar plantager. Timmerbearbetning av

Sarah Keighery för ett år sedan framför sin grannes nedbrända hus.

” Det kan ta hundra år för skogen att bli normal igen. Skogsbränder når vanligtvis inte över 300 meter över havet, men förra årets kraftfulla bränder slog ut Mount Tomahs skogar som ligger på 1000 meter över havet.

Bill Grüner, skogsägare

Mt Tomah före branden.

Lionell Buckett, skogsägare och entreprenör

Bill Grüner, skogsägare

Winston Jones, ekolog statliga NSW

brandskadade träd och återplantering av tallplantager startade efter 31 mars då bränderna officiellt var släckta.

Campbell Cooney är talesperson för Australian Forest Products Association (AFPA) som representerar markägare av plantager och skogar med inhemska trädslag.

– Hur mycket skogsindustrin förlorade är fortfarande inte fastställt, men det kommer bli en väsentlig summa, säger han.

AFPA vill framöver se ökade kontrollerade bränder och gallring för att minska brandrisken.

Det vill även Forestry Corporation of NSW (FCNSW) som är New South Wales största förvaltare av kommersiella skogar och plantager. Ytterligare ett problem är den stora mängden timmer som har avverkat i plantagerna efter bränderna. FCNSW sköter 260 000 hektar plantager med montereytall, där Charlie Taylor har hand om brandfrågorna.

– Omkring 40 procent av plantagerna brann upp i New South Wales. Det kommer påverka tillgången på timmer 25 år framåt, medan plantagerna växer upp igen, uppger han.

Bristen på timmer kommer även fortsättningsvis påverka den regionala sysselsättningen inom avverkning och bearbetning av virke.

Under 2020 återplanterade FCNSW 4 500 hektar av brandpåverkade områden, och hela omplanteringsprogrammet väntas ta omkring sju år. Charlie Taylor säger att den slutliga kostnaden blir svår att uppskatta – på grund av förlorat framtida utbud av timmer.

BRÄNDERNA BLEV inte bara kostsamma för skogsägare, även naturen i sig fick betala ett högt pris. I hela landet dog upp emot tre miljarder djur i lågorna, bland annat många hotade arter där 10 000 koalor beräknas ha fått sätta livet till.

Detta kan få långgående effekter på faunan och

Bränderna i Australien

Från september 2019 till mars 2020 brann omkring 18 miljoner hektar skogsmarker och betesmarker runt om i Australien, där delstaterna New South Wales och Victoria drabbades hårdast. Australien har 134 miljoner hektar skog, vilket motsvarar 17 procent av landytan, och gör landet till det sjunde i världen med störst skogsyta. 132 miljoner hektar är naturskog och två miljoner hektar består av plantager (mestadels tall) och annan skog.

Undersökningar visar att genom att röja och bränna av fem procent av sydöstra Australiens eukalyptusskogar kan brandrisken i områdena reduceras med 50 procent. På många håll i landet återupptas kontrollerade bränder för att minska risken för skogsbränder.

Minst 34 personer och närmare tre miljarder djur dog i bränderna.

Källa. AFPA

Bill Grüner i sin skog för ett år sedan (ovan) och i sin skog januari 2021 (nedan).

skogarna menar Winston Jones, ekolog för statliga NSW National Parks and Wildlife Service, som är del i delstatens miljödepartement.

– Många arter har drivits bort från sina områden och är stressade vilket kan fördröja deras reproduktionsförmåga, säger Winston Jones.

Han beskriver vidare klimatförändringarna som den värsta fienden till Australiens skogar. Extremtemperaturerna som megabränderna har förstört markernas jordkvalitet för en lång tid framöver.

– Ekosystemtjänsterna och alla de djur som är beroende av dem har utarmats, säger Winston Jones, och förklarar att vi har kommit in i en ny era av förändring som gör det lättare för invasiva växt- och djurarter att ta över.

Winston Jones förklarar att Black Summer-bränderna förstörde mycket större områden än tidigare bränder, samtidigt som trädens toppar nu brann vilket är ovanligt i skogsbränder.

– Bränderna förstörde eukalyptusskogarna, på ett sätt som vi inte har sett tidigare.

Han ser inga ekologiska fördelar med bränderna, de enda arterna som drar fördel i det korta perspektivet är kängurur och vallabyer, som trivs bra i öppna gräslandskap – områden som kommer bli en vanligare syn.

– Redan i slutet av 1900-talet sa forskare att skogarna så småningom skulle tas över av gräslandskap, säger han och avslutar:

– Det ser vi hända redan nu. 📍